

יִיִּדִישׁ אױסגאַבעס און פֿאַרשױג

Jiddistik Edition & Forschung
Yiddish Editions & Research

Herausgegeben von Efrat Gal-Ed,
Roland Gruschka und Simon Neuberger

Band 4

Crossing the Border

Über die Grenze

An Anthology of
Modern Yiddish Short Stories

Anthologie
moderner jiddischer Kurzgeschichten

Edited by Herausgegeben von

Efrat Gal-Ed, Simon Neuberg, Daria Vakhrushova

Yidish: oysgabes un forshung
Jiddistik: Edition & Forschung
Yiddish: Editions & Research

Herausgegeben von Efrat Gal-Ed, Roland Gruschka und Simon Neuberg

Band 4

Iber der grenets. Antologye fun moderne yidische dertseylungen
Über die Grenze. Anthologie moderner jiddischer Kurzgeschichten
Crossing the Border. An Anthology of Modern Yiddish Short Stories

Der Druck wurde gefördert von:
Anton-Betz-Stiftung der Rheinischen Post e. V.

Library of Congress Control Number: 2021930938

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek
Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

1. Auflage

© 2021 Walter de Gruyter GmbH, Berlin / Boston

d|u|p düsseldorf university press ist ein Imprint der Walter de Gruyter GmbH
Alle Rechte vorbehalten. Das Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung ist ohne Zustimmung des Verlags unzulässig. Das gilt insbesondere für Vervielfältigungen, Übersetzungen, Mikroverfilmungen und die Einspeicherung in elektronische Systeme.

Typografie, Satz, Umschlag: Efrat Gal-Ed

Druck: Memminger MedienCentrum AG

Hauptschriften: Adobe Garamond, Hadassah EF

Papier: 80 g / m2 Salzer EOS

ISBN 978-3-11-071591-0

e-ISBN (PDF) 978-3-11-072507-0

ISSN (Print) 2702-9425

ISSN (Online) 2702-9433

Printed in Germany

Inhalt

IX	Vorwort
XIV	Foreword
XIX	Biobibliographische Notizen
9	<i>Hakdome</i>
	Rokhl Oyerbakh
13	<i>Teymener shkheynim</i>
17	<i>Di zuntikdike ,fayf-o-klokn' fun froy tsetsilya slapak (Cecilia Slapak)</i>
24	<i>Mangers , balade'</i>
	Moyshe Altman
33	<i>Iyev on khaveyrim</i>
41	<i>Der vortsl</i>
	Yoysef Opatoshu
59	<i>A shikhputser</i>
63	<i>Yom-hadin</i>
	Sholem Ash
75	<i>Iber der grenets</i>
82	<i>Oykh a mame</i>
	Dovid Bergelson
93	<i>On a nomen</i>
99	<i>Frayndshaft</i>
	Mikha-Yoysef Berditshevski
105	<i>Di fir shtekns</i>
112	<i>Der kadish</i>

Der Nister

- 117 *In vaynkeler*
134 *Geyendik*

Yekhiel Hofer

- 141 *Reb tankhem [arayn'fir]*
146 *Der toyt fun reb tankhemen*

Ber Horovits

- 159 *Di legende fun der madonna*
171 *Der gilgl*

Itshe-Meyer Vaysenberg

- 181 *Di meshugene in dorf*
199 *Mazl-tov*

Yisroel-Yoyshue Zinger

- 203 *Profesor arkadi gritshendler*
214 *A tragedye tsulib dem, vos me hot in himl farbitn di yoytsres*

Kadye Molodovski

- 223 *Di ferte mitsve*
227 *Frayndshaft*
230 *In a living-rum*

Malasha Mali

- 235 ›*Maciejka*‹

Itsik Manger

- 253 *Gele*
258 *A portret fun a shnaydershtub*

Anna Margolin

- 269 *Fun a tagebukh*
277 *Oyf a bal*

Hersh-Dovid Nomberg
281 *Shvayg, shvester!*

Zusman Segalovitsh
289 *Panna zofia*
293 *Der groyser ‚yontev‘*

Roze Palatnik
299 *Kaykelekh*

Yitskhok-Leybush Perets
311 *Der meshulekh*
319 *Di toyte shtot*

Avrom-Moyshe Fuks
329 *Bay tog*
336 *Der alter koyekh*

Dovid Frishman
341 *Der tants*
347 *Vegn eyn eyntsik pintelet*

Efroim Kaganovski
351 *Meylekhl kilke*
355 *Der ›khokhem‹ fun gesl*

Alter Katsizne
363 *A terk*

Rokhl Korn
371 *Der letster veg*
380 *Mayn heym un ikh*

Meyer Kutshinski
391 *Di mona liza*
397 *Mayn ershte bagegenish*

Moyshe Kulbak

403 *Munye der foygl-hendler un malkele zayn vayb*

Ester Kreytman

413 *Di naye velt*

419 *Tsvey bibliotekn*

Melekh Ravitsh

423 *Di fatsyate*

429 *Der shklafnmark*

Leyb Rokhman

439 *Dos rod*

Avrom Reyzen

451 *Di naye shayle*

457 *A shtetl on vayber*

Lamed Shapiro

461 *Roykh*

468 *Nyu-yorkish*

Fradl Shtok

483 *Fridrikh shiler*

488 *A rede*

Sholem-Aleykhem

493 *Khabne*

502 *A frier peysekhn*

איבער דער גרענעץ
אַנטאָלאָגיע פֿון מאָדערנע ייִדישע דערציילונגען

אַרויסגעגעבן פֿון אפֿרת גל־עד, דאַריע וואַכרושאַוואַ און שמעון נויבערג

איבער דער גרענעץ

אַנטאָלאָגיע פֿון מאָדערנע ייִדישע דערציילונגען

אַרויסגעגעבן פֿון
אפרת גל-עד, דאַריע וואַכרושאַוואַ און שמעון נויבערג

אינהאַלט

הקדמה	9
רחל אויערבאָך	
תימנער שכנים	13
די זונטיקדיקע, פֿינף-אַ-קלאַקן' פֿון פֿרוי צעציליאַ סלאַפּאַק	17
מאַנגערס, באַלאַדע'	24
משה אַלטמאַן	
איוב אַן חברים	33
דער וואַרצל	41
יוסף אַפּאַטאַשו	
אַ שיכפּוצער	59
יום-הדין	63
שלום אַש	
איבער דער גרענעץ	75
אויך אַ מאַמע	82
דוד בערגעלסאָן	
אַן אַ נאָמען	93
פֿרייַנדשאַפֿט	99
מיכה-יוסף בערדיטשעווסקי	
די פֿיר שטעקנס	105
דער קדיש	112
דער ניסתר	
אין ווייַנקעלער	117
גייענדיק	134

יחיאל האָפּער	
ר' תנחום [אַרײַנפֿיר]	141
דער טויט פֿון ר' תנחומען	146
בער האָראָוויץ	
די לעגענדע פֿון דער מאַדאַנאַ	159
דער גילגול	171
איטשע-מאיר ווייסענבערג	
די משוגענע אין דאָרף	181
מזל-טובֿ	199
ישראל-יהושע זינגער	
פּראָפּעסאָר אַרקאַדי גריצהענדלער	203
אַ טראַגעדיע צוליב דעם, וואָס מ'האַט אין הימל פֿאַרביטן די יוצרות	214
קאַדיע מאַלאַדאַווסקי	
די פֿערטע מיצווה	223
פֿריינדשאַפֿט	227
אין אַ ליווינג-רום	230
מאַלאַשאַ מאַלי	
›Maciejka‹	235
איציק מאַנגער	
געלע	253
אַ פֿאַרטרעט פֿון אַ שניידערשטוב	258
אַננאַ מאַרגאַלין	
פֿון אַ טאַגעבוך	269
אויף אַ באַל	277
הערש-דוד נאַמבערג	
שווייג, שוועסטער!	281

זוסמאן סעגאלאָוויטש	
פּאַנאַ זאָפּיאַ	289
דער גרויסער, יום-טובֿ'	293
ראַזע פּאַלאַטניק	
קיִיקעלעך	299
יצחק-לייבוש פּרץ	
דער משולח	311
די טויטע שטאַט	319
אַברהם-משה פּוקס	
ביי טאַג	329
דער אַלטער כּוח	336
דוד פּרישמאַן	
דער טאַנץ	341
וועגן איין איינציק פינטעלע	347
אפּרים קאַגאַנאָוסקי	
מיילעכל קילקע	351
דער, חכם, פּון געסל	355
אַלטער קאַציזנע	
אַ טערק	363
רחל קאַרן	
דער לעצטער וועג	371
מיין היים און איך	380
מאיר קוטשינסקי	
די מאַנאַ ליזאַ	391
מיין ערשטע באַגעגעניש	397
משה קולבאַק	
מוניע דער פּויגל-הענדלער און מלכלה זיין ווייב	403

אסתר קרייטמאן	
די נייע וועלט	413
צוויי ביבליאָטעקן	419
מלך ראָוויטש	
די פֿאַציאָטע	423
דער שקלאָפֿנמאַרק	429
לייב ראָכמאַן	
דאָס ראָד	439
אַבֿרהם רייזען	
די נייע שאלה	451
אַ שטעטל אָן ווייבער	457
ל. שאַפּיראַ	
רויך	461
ניו־יאָרקיש	468
פֿראַדל שטאַק	
פֿרידריך שילער	483
אַ רעדע	488
שלום־עליכם	
כאַבנע	493
אַ פֿריער פּסח	502
Vorwort	IX
Foreword	XIV
Biobibliographische Notizen	XIX